

Biotheek Netknipsels #94 – 16 december 2004

Ze geeft mijn zoontje een appel, rood glanzend. Niet bio, daar ben ik vrijwel zeker van. Als hij hem laat vallen en er wat zand aankleeft, wil ze hem gelijk weggooien. Vies! zegt ze. Maar vooraf spoelen vond ze niet nodig.

Pesticiden. Wat blijft er hangen op ons voedsel? Europa wil er wat aan doen. Met metingen en gelijke maximumwaarden. We zijn nog lang niet aan een verbod, maar het is een begin...

Hartelijke groet,

Petra Tas

Projectcoördinator de Biotheek

In dit nummer:

NATIONAAL

Europa legt aanwezigheid pesticidenresiduen in voeding aan banden
Bio scoort op school
verkooppunt in de kijker: Den Ouden Advokaat
Jaarverslag onderzoek biologische landbouw 2003

INTERNATIONAAL

Commissioner Fischler Boel calls for support for organic farming
Biologisch op TV
Merk Bio+ voor alle biologische versproducten
Nieuw convenant moet biologische markt verder laten groeien
Supermarkten willen prijsverschil gangbaar en biologisch verkleinen
Europese krachtenbundeling in bio-onderzoek
IBL-dag 2004 in teken marktontwikkeling

NATIONAAL

Europa legt aanwezigheid pesticidenresiduen in voeding aan banden

Vanaf 2006 gelden in alle lidstaten van de Europese Unie dezelfde maximumdrempels voor de aanwezigheid van pesticidenresiduen in voeding en veevoeder. De lidstaten moeten de residugegevens bovendien openbaar maken. Dat is het gevolg van een verordening die het Europees Parlement woensdag in Straatsburg heeft goedgekeurd.

In een mededeling wijst sp.a-europarlementslid Said El Khadraoui erop dat ongeveer de helft van het verse voedsel pesticidenresiduen bevat. Een klein deel overschrijdt het maximaal toegelaten gehalte. Over de gevaren van de bestrijdingsmiddelen is weinig geweten. Ze worden wel in verband gebracht met een aantal welvaartsziekten.

Momenteel bestaan in de lidstaten uiteenlopende normen over de maximumdrempels voor de aanwezigheid van residuen. De harmonisering moet een einde maken aan de daaruit voortvloeiende handelsdistorsies. De publicatie van de residugegevens moet de consument bewuster maken van eventuele risico's.

Hoewel de verordening geen verplichting bevat, toont El Khadraoui zich ook een voorstander van de "name and shame"-strategie die in het Verenigd Koninkrijk wordt toegepast. De overheid publiceert de namen van winkelketens, handelaren of producenten die slecht scoren op de controles. El Khadraoui gaat de bevoegde ministers Rudy Demotte en Bruno Tobback verzoeken in België hetzelfde te doen.

Belga, 15/12/2004

Bio scoort op school

Vrijdag 19 november was de studiedag 'Koop Wijzer voor het Milieu op School' met meer dan 200 deelnemers een groot succes. Ook bio kreeg hierbij een duidelijke plek. Biologisch fruitsap in retourflesjes voor de leerlingen tijdens de speeltijd, of een biologische warme maaltijd tijdens de middag. Het zijn maar twee voorbeelden die aantonen dat bio zijn weg vindt naar de hongerige maagjes op Vlaamse scholen.

In Italië is bio op school structureel ingeburgerd. Meer dan een kwart van de schoolgaande Italiaanse jeugd eet biologisch. Alleen al in Rome krijgen meer dan 140.000 kinderen dagelijks een volledig biologisch maal.

Vrijdag 19 november waren er meer dan 200 directeurs en aankoopverantwoordelijken uit Vlaamse scholen aanwezig in het Vlaams Parlement te Brussel op de studiedag 'Koop Wijzer voor het Milieu op School', een organisatie van Bond Beter Leefmilieu en Aminal, cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie van de Vlaamse Gemeenschap. Er werd een overzicht gegeven over wat milieusparend aankopen op school inhoudt. Al deze info vind je terug op een uitgebreide informatieve webstek: - www.milieukoopwijzer.be.

Bij de thema's 'maaltijden & tussendoortjes' en 'dranken' kwam bio ook aan bod. Zo worden in het Pajottenland in verschillende scholen biologische fruitsappen (appel, appel-kriek, appelsinaas) aangeboden aan de leerlingen in glazen retourflesjes van 20 cl. Deze drankjes, pom genoemd, zijn afkomstig van de Pajottenlander, een biologische fruitteler uit Pepingen. Het Gemeentelijk Instituut van Brasschaat organiseert regelmatig een gezonde toog op de speelplaats. Hier bieden leerlingen gezonde tussendoortjes aan, bv. krentenbollen samen met biologische dranken, oa. bio-appelsap van de Drie Wilgen.

Op de milieukoopwijzer vind je ook een overzicht van leveranciers van volledige biomaaltijden, en van biologische maaltijdingrediënten. Handig als de school concreet 's middags bio wil aanbieden aan de leerlingen.

Italië staat duidelijk nog een stap verder. Sinds 2000 zijn er diverse wetgevende initiatieven, zowel op nationaal als op regionaal vlak, die het gebruik van biologische maaltijden op school aanzwengelen. Het resultaat hiervan is dat in meer dan een kwart van de Italiaanse scholen kinderen bio geserveerd krijgen, vooral in grote steden. Alleen al in Rome krijgen meer dan 140.000 kinderen dagelijks een volledig biologisch maal.

Een specifiek actieplan voor het gebruik van biologische ingrediënten in schoolmaaltijden, gekoppeld aan een duidelijke wetgeving, was dé succesfactor in deze doorbraak. Een gerichte communicatie naar de kinderen en ouders zorgde voor een voldoende grote vraag, waarop Italiaanse landbouwers gretig inspikten. Ze kennen op voorhand de beschikbare markt, wat hun teeltplanning aanzienlijk vergemakkelijkt. De hoeveelheden zijn alleszins indrukwekkend. Een voorbeeld: één kind alleen eet maar 100 gram appel per dag, maar voor bv. Rome betekent dat al gauw dat 140.000 kinderen per dag 14 ton bio-appels verorberen, of 70 ton per week.

Op de webstek van de organisatie Consortium-bio - (www.consortium-bio.it)

vind je alvast info over het actieplan, en over tal van acties naar scholen en lokale overheden.

biotheek, 08/12/2004

verkooppunt in de kijker: Den Ouden Advokaat

Van je hobby je beroep maken: voor Daniel Pieters is het geen wilde droom, maar een geslaagde onderneming. Tien jaar lang al bereidt hij op ambachtelijke wijze advocaat, pralines en taartjes. "Van 100% zuiver naar 100% biologisch, voor mij een kleine stap"

Wanneer zag Den Ouden Advokaat het levenslicht?

Daniel Pieters: "Zo'n tien jaar geleden. Ik werkte voor de gemeente, en in mijn vrije tijd roerde ik veel in potten en pannen. Een van mijn specialiteiten was zelfbereide advocaat, een dikvloeibare sterkedrank bestaande uit: alcohol, melk, eieren, suiker en kruiden. Mijn broer vroeg me om mijn advocaat op een ambachtelijk weekend voor te stellen. Ik hapte toe, de klanten ook. Na een dag had ik heel mijn voorraad verkocht. Een jaar later nam ik opnieuw deel aan het evenement. Ik had viermaal zoveel bokalen mee als het jaar ervoor, en na een dag was ik weer uitverkocht. Enkele winkeliers vroegen me of ze mijn advocaat niet mochten verkopen in hun winkel. Toen begonnen mijn handen pas goed te jeuken..."

In het begin werkte je alleen, maar ondertussen stelt Den Ouden Advokaat zeven mensen tewerk?

"Ik startte voorzichtig in bijberoep, maar na enkele maanden nam ik loopbaanonderbreking om voluit te kunnen gaan. Wat later stapte mijn vrouw ook in de zaak en ondertussen zijn we inderdaad met zeven. Advocaat is een accijnsproduct, er komt dus heel wat administratie bij kijken. En naast de productie is er natuurlijk nog de verkoop."

Je zweert bij zuivere ingrediënten. Wat houdt dat voor jou in?

"Ik gebruik nooit kleur-, bewaar- of dikkingsmiddelen. Op het etiket van een industrieel bereide advocaat zie je alle autostrades van Europa voorbijflitsen: E zoveel, E zoveel... Bij mij dus niet."

Een deel van je assortiment is biologisch. Waarom niet alles?

"Momenteel is ongeveer 10% van mijn omzet biologisch. Meer is er op de Belgische markt niet uit te halen. Advocaat is een heel specifiek product. Water drinkt iedereen, bier bijna iedereen, wijn iets minder mensen, maar voor advocaat zijn er nog minder liefhebbers. Als je de doorsnede maakt met de groep mensen die biologisch eten, bekom je een heel kleine groep. Maar het is een groep waarvoor ik zeker inspanningen wil blijven doen. Van 'zuiver' naar 'biologisch' is voor mij een kleine stap. Het komt er vooral op neer betaalbare ingrediënten te vinden van biologische kwaliteit."

Hoe scheid je de productie van bio en niet-bio?

"Als alle machines schoongemaakt zijn, maak ik eerst de bioproducten, daarna de 'gewone'. Als er restjes van bio-ingrediënten in de gewone advocaat terechtkomen, is dat geen probleem. In de omgekeerde richting wel. Ik wil dat mijn bioproducten 100% bio zijn."

Je organiseert regelmatig bedrijfsbezoeken. Waarom?

"Omdat ik merk dat een bedrijfsbezoek lang blijft 'hangen'. Bij wie ooit op bezoek kwam en ergens in een winkel producten van Den ouden advocaat ziet staan, gaat er een lichtje branden 'ha, dat was zo gemaakt, en het was lekker ook'. Ik vind het een fijne vorm van klantenbinding. Voor de bedrijfsbezoeken hebben we een winkeltje en een dessertenhuis. De mensen kijken er naar een video, drinken er een kop koffie, nippen van een glaasje advocaat of proeven een advocaatpraline."

Wat is je lievelingsproduct?

"Het advocaattaartje. Na wat experimenteren met mascarpone, speculaas en advocaat lanceerde ik het enkele jaren geleden op Hapjetapje, een jaarlijks culinair evenement in Leuven. Ik behaalde er de eerste prijs in de categorie 'taartjes' mee. Het is nu een vaste waarde in mijn assortiment. Ik heb er zelfs een speciale vulmachine voor gekocht. De taartjes zitten in potjes, het is niet doenbaar om die allemaal met de hand te vullen."

Zit je nog op nieuwe recepten te broeden?

"Ja, maar mijn vrouw zegt dat ik nog wat moet wachten om ze op de markt te brengen (lacht)."

Den Ouden Advokaat

Daniel Pieters

Ster 51b, 9100 Sint-Niklaas

Tel. 03 776 59 49, fax 03 776 05 03

info@denoudenadvokaat.be, www.denoudenadvokaat.be

Te koop in biowinkels: bioadvocaat, biopralines, biotaartjes.

biotheek, 10/12/2004

Jaarverslag onderzoek biologische landbouw 2003

Hoewel de middelen beperkt zijn in Vlaanderen, gebeurt er jaarlijks toch heel wat onderzoek ten bate van de biologische landbouw. Tot op heden werd dit her en der gepubliceerd, echter werden de onderzoeksresultaten nooit eerder samengebracht en gebundeld. Hierdoor ontbreekt elk overzicht.

Het 'jaarverslag onderzoek biologische landbouw 2003 in Vlaanderen' maakt hieraan een einde. Dit jaarverslag werd gecoördineerd door PCBT vzw en kwam tot stand dankzij de medewerking van verschillende onderzoeksinstellingen in Vlaanderen. Het jaarverslag telt 30 artikels verdeeld over 4 hoofdstukken: socio-economische kenmerken van de sector, teelten, veehouderij en economie.

Dit jaarverslag zal vanaf 1 januari 2005 beschikbaar zijn op de vernieuwde website www.pcbt.be of kan gratis worden opgevraagd bij PCBT, Vanessa Talloen, 051 26 14 22.

bron: pcbt, bio-nieuwtjes, nov. 2004

INTERNATIONAAL

Commissioner Fischler Boel calls for support for organic farming

The European Union must do all it can to support the growth of the organic agricultural sector, according to Mariann Fischer Boel, European Commissioner for Agriculture and Rural Development. Speaking at a Congress in Berlin, Commissioner Fischer Boel explained how the recent reforms of the Common Agricultural Policy will make it easier for producers to shift to organic production. She pointed to the important role of research in supporting the growth of the sector, and stressed the need for common international standards and increased efforts to help developing countries export food produced according to organic standards. Referring to the Organic Action Plan, which received broad backing from the Council in October, the Commissioner said: "This is a very important step, but only an intermediate step in a continuous process."

bron: Europa, 15/12/2004

Biologisch op TV

Zondagavond om 21.00 is op RTL5 een special te zien over het biologische bedrijfsleven in het programma 'Nederland in bedrijf'.

Naast 'Nederland in bedrijf' over het biologische bedrijfsleven is er zondag nog meer biologisch op TV.

Zondagmiddag om 13.30 is op Nederland 2(?) een programma van Omrop Fryslan te zien 'Dêrop of dêrûnder' (Erop of eronder met nederlandse ondertiteling tijdens het programma). Twee boeren zijn twee jaar lang gevolgd in hun omschakelingsproces naar biologisch. Verder is er aandacht voor het bredere perspectief.

bron: Biologica, 15/12/2004

Merk Bio+ voor alle biologische versproducten

Er is bij de supermarktketens een grote behoefte aan een overkoepelend label voor biologische producten. Daarom wordt Bio+, het merk waaronder De Groene Weg nu biologisch vlees afzet, opgewaardeerd tot een overkoepelend merk voor biologische producten in alle verscategorieën. Het Bio+-merk zal in eerste instantie vooral als 'lekker' geprofileerd worden.

Dat zegt Bert Leffers van PLUS Retail, nauw betrokken bij de tot standkoming van de deze week officieel opgerichte Stichting Merk Artikel Bio+. Volgens Leffers hebben grote labels voor biologische producten in het buitenland veel succes, doordat zij bij meerdere supermarktformules duidelijk zichtbaar in de schappen liggen.

Het Bio+-label zal in eerste instantie door de supermarktketens PLUS, Edah, Konmar, Jumbo en Hoogvliet gevoerd gaan worden. Andere supermarktorganisaties zijn echter welkom.

bron: Levensmiddelenkrant, geknipt uit: AgriHolland, 16/12/2004

Nieuw convenant moet biologische markt verder laten groeien

Acht partijen hebben vandaag hun handtekening gezet onder een nieuw convenant ter bevordering van de afzet van biologische producten. Supermarkten, levensmiddelenfabrikanten, overheid, banken, maatschappelijke organisaties, branche- en belangenorganisaties gaan nog eens drie jaar intensief samenwerken. Nieuw is dat ook de cateringsector zich aansluit. Het convenant loopt tot eind 2007.

Het eerste convenant biologische landbouw dateert van mei 2001. Het streven naar 5% van de levensmiddelenomzet blijft in het nieuwe convenant ongewijzigd. De afgelopen jaren is de omzet van biologische producten jaarlijks tussen de vijf en tien procent gegroeid tot een kleine € 400 miljoen in 2003. Dat is volgens de Task Force Markontwikkeling Biologische Landbouw een goede prestatie als men bedenkt dat de omstandigheden waarin deze groei werd gerealiseerd niet meewerkten. Zo was de economische groei minimaal en verlegde de prijsoorlog de focus van retailers én consumenten eenzijdig naar de prijs van producten.

Om de 5%-doelstelling te halen, zullen de partijen zich extra moeten inspannen. Daartoe zijn per partij deeldocumenten opgesteld met concrete acties. Zo zullen de supermarkten, verenigd in het CBL, en de speciaalzaken gaan werken aan een jaarlijkse omzetgroei tot 30%, en daarbij streven naar het verkleinen van het prijsverschil tussen gangbaar en biologisch door kostenreductie in de keten. De levensmiddelenfabrikanten (FNLI) zetten in op een krachtiger communicatie van de meerwaarde van biologisch. Rabobank en Triodos Bank zullen hun bancaire diensten beter toesnijden op het ondersteunen van marktpartijen.

Biologica en maatschappelijke organisaties activeren de achterban. Veneca gaat met de aangesloten cateringbedrijven en hun opdrachtgevers werken aan 30% jaarlijkse omzetgroei en proberen door efficiencyverbetering het prijsverschil te verkleinen. LTO Nederland gaat regionale projecten actief ondersteunen. Het ministerie van LNV zorgt voor financiering van een deel van de conventantuitvoering en voor onderzoek naar de invloed van prijsverschillen op de omzet. Het ministerie gaat ook het goede voorbeeld geven in het eigen bedrijfsrestaurant, dat men volledig biologisch wil hebben.

Om de uitvoering van het convenant te ondersteunen blijft de Task Force Markontwikkeling Biologische Landbouw, onder voorzitterschap van Uli Schnier, nog drie jaar bestaan.

bron: Task Force Markontwikkeling Biologische Landbouw, www.agriHolland.nl, 15/12/2004

Supermarkten willen prijsverschil gangbaar en biologisch verkleinen

Supermarkten willen het prijsverschil tussen gangbaar en biologisch verkleinen, ondermeer door het stimuleren van betere samenwerking in de keten. Ook het meeliften van het biologische product tijdens reguliere prijsacties is een middel om tot een grotere afzet te komen. Daarnaast willen supermarkten meer ruimte om de weg vrij te maken voor het concept 'bereid met x% biologisch..'. Dit betekent dat er ook producten op de markt gebracht moeten kunnen worden bestaande uit bijvoorbeeld 50% biologisch ingrediënten. Deze 'hybride producten' zouden ook als zodanig vermarkt moet worden.

Dat meldt het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), de koepelorganisatie van alle supermarkten in Nederland. Het CBL tekent vandaag het nieuwe convenant ter bevordering van de afzet van biologische producten. De organisatie verwacht dat de komende jaren meer biologische producten in de winkelwagen van de consument liggen. Afgelopen jaar is de verkoop van biologisch bij supermarkten, ondanks de moeilijke economische tijden, met ruim 10% gestegen tot € 200 miljoen. Supermarkten gaan werken aan een jaarlijkse omzetgroei van biologisch tot 30%. Volgens het CBL is het daarbij van groot belang dat maatschappelijke organisaties hun betrokken achterban oproepen om meer biologisch te gaan kopen.

Het CBL stelt dat supermarkten veel investeren in het biologische product. Zo staan bijvoorbeeld biologische producten langer op de schappen dan andere producten. Ook wordt er veel informatie verstrekt middels de consumentenbladen en vinden er promoties plaats op de winkelvloer. Daarnaast wordt er gewerkt aan een aparte opleidingsmodule voor winkelpersoneel om kennis over biologisch te vergroten.

bron: CBL, www.agriHolland.nl, 10/12/2004

Europese krachtenbundeling in bio-onderzoek

Elf Europese landen waaronder Nederland, hebben zich inmiddels aangesloten bij CORE Organic, Coordination of European Transnational Research in Organic Food and Farming. Dit EU-project beoogt een optimale en grensoverschrijdende benutting van de biologisch onderzoekcapaciteit. Samen moet dit de kritische massa vergroten die nodig is voor de handhaving van de hoge kwaliteit van het onderzoek en de daarbij horende communicatie.

meer info: <http://www.core-organic.org/index.html>

bron: www.biologischelandbouw.net, 16/12/2004

IBL-dag 2004 in teken marktontwikkeling

"Welke kennis is nodig voor de verdere marktontwikkeling van de biologische landbouw?" Deze vraag stond centraal op de IBL-dag van 23 november 2004.

De verdere omschakeling van gangbare naar biologische landbouw en groei in de biologische sector blijven achter. Er heerst onzekerheid over de markt en de vraag naar biologische producten stagneert, ondanks inspanningen van overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Daarom ontplooit de sector nieuwe initiatieven. De groeimogelijkheden van de biologische markt, consumentengedrag en ontwikkelingen in EU-landen waar het biologische marktaandeel beduidend hoger ligt, stonden daarom centraal tijdens de IBL-dag. De resultaten van de IBL-dag worden gebruikt voor de uitwerking van gewenste kennisvragen op dit terrein.

Greet Blom (projectleider IBL) doet de aftrap van een drukke, interessante middag. Op de IBL-dag gingen deskundigen in op de kennis die nodig is voor de verdere marktontwikkeling van de biologische landbouw. Wat kunnen we bijvoorbeeld leren van het buitenland? Onder de gerenommeerde sprekers op het gebied van de biologische sector zijn de Italiaanse professor Rafaella Zanolini van de Universiteit van Ancona die inging op de houding van de consument ten aanzien van biologische producten. Roel Bol, directeur Industrie en Handel van het ministerie van LNV zette de speerpunten van het nieuwe overheidsbeleid voor de biologische landbouw uiteen. Peter van IJendoorn, kwaliteitsmanager van biologisch handelsbedrijf Eosta, vroeg aandacht voor een specifieke benadering van de consument van biologische producten.

Ook gaven vertegenwoordigers van het biologische bedrijfsleven zoals Campina Melkunie, Dumeco en the Greenery in workshops hun visie op de bewerking van de (internationale) markt en welke kennisvragen er in hun ogen liggen.

Voor een uitgebreid verslag van deze IBL-dag, zie web: www.biologischelandbouw.net.

bron: www.biologischelandbouw.net, 16/12/2004

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is het informatiepunt voor de biologische landbouw en voeding, te consulteren op www.biotheek.be. U kan de Biotheek ook een vraag stellen via 078 151 152 of mijnvraag@biotheek.be.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met

vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan petra.tas@bioforum.be. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1400 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de 10op10-campagne. Aanmelden kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp. Oude nummers kunnen opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be. Afmelden kan via een eenvoudig mailtje naar biotheek@bioforum.be.